

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Poziv na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim naročnina poteče konec junija in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta 6 gld. 50 kr.

Za četrt leta 3 „ 30 „

Za mesec julij 1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta 8 gld. — kr.

Za četrt leta 4 „ — „

Za mesec julij 1 „ 40 „

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti sprejeman „ „ 3 „ — „

Administracija „Slov. Naroda“.

V Ljubljani 25. junija.

Zmirom nas stane nekoliko premagovanja, kadar je treba polemizirati z našimi domačimi listi, posebno z ljubljanskimi „Novicami“ in farovškim listom „Slovenec“. Kaj hočeš namreč na njih vedno ponavljana grda sumničenja reči, kaj odgovarjati debeli neumnosti: „da se mladoslovenci z nemčurji že popolnoma pajdašijo“ itd. To je laž, da jo lahko vsak Slovenec potiplje, in ker ona dva lista v svoji hinavščini s tacimi lažmi špekulirata samo na nevednost svojih ovac, katere odgovora od naše strani ne mogó brati, je poštena borba nemogoča s tacimi protivniki, ki sami ne verujejo kar pišejo, pa vendar pišejo, ker jim je kot pravim jezuitom vsak pomoček dober. Torej se uže le malokdaj vračamo k njim gledat, kako politične kozolce preobračajo. Ta teden so zopet enega preobrli, ki zasluži, da ga zabilježimo, ker je jako originalen in jasno kaže, kako vedno globočje pada v nič ali pa v golo rimljanstvo takozvana „staroslovenska“ stranka in bode kmalu vse slovenstvo od sebe otrsela ter tudi v vnanji javni podobi samo še ultramontansko obleko nosila.

Zadnjič enkrat smo v uvodnem članku razpleli bog zna kolikokrat uže izrečeno in sploh potrjeno misel, da bode sprava z Nemci in nemškutarji tačas gotova, kadar nam bode le-ti v narodnih rečeh pravični. To je menda vendar tako rekoč samo ob sebi razumno in vsak človek, ki nema prismojenih možgan, to vidi. Le „Novice“ in „Slovenec“ iz tega sklepara in v zadnji številki izrekata, da so nam in nemčurjem načela enaka, in da nas loči — čujte! — sama „formalnost“ namreč „jezik“. V teh besedah leži velika izpoved

klerikalno-slovenske strani, in ker je v obeh glasilih „staroslovenske“ stranke enako in skoro z istimi besedami **narodno** vprašanje, t. j. vprašanje slovenskega jezika zaznamovano kot sama in gola „formalnost“, moramo misliti, da je ta novi program med klerikalnimi prvaki preudarjen in sklenen. Da jim je klerikalizem prva stvar, narodnost druga, to so zmirom naravnost povedali naši staroslovenci. Stoprv lani so šli neki listi („Gospodar“ in „Danica“) dalje in so se izrazili proti narodni politiki, s tem da so skušali „pagansko narodnost“ bolj na stran potisniti. Enaka izjava obeh ljubljanskih listov, da je slovenski jezik le „formalnost“, znači zopet napredek klerikalne konsekvence.

Da cerkveni list „Slovenec“ imenuje vprašanje: ali slovenski jezik ali nemški, „formalnost“, temu se ne čudimo tolikanj. Daničinemu sinu se more mnogokatera ekscesivnost odpustiti. Jako čudno se pa v starih „Novicah“ bere cinizem, da je jezikovo vprašanje, tozrno in bitje narodnega vprašanja, ki je začetek in konec vse naše politične borbe, — da je to sama „formalnost!“ Kam je strast privela dr. Bleiweisov list! Kako je slepota udarila te ljudi, da sami sebe po jeziku bijejo. Trideset let so „Novice“ v svojih predalih pridigovale slovenskemu narodu, da je naš program: narodni jezik uvesti v šole, ljudske in srednje, v urade višje in nižje, da je treba ka v našem jeziku ustvarimo literaturo, da je greh in sramota, če Slovenec ne spoštuje jezika svoje matere, da mora vsak izmed nas skrbeti, ka jezik svojih očetov ohranimo svojim potomcem in se ne damo jezikovo potujčiti. Leta in leta so „Novice“ te resnice zagovarjale, — a zdaj na stara leta pljunejo v skledo, iz katere so jele in pravijo cinčno: vse to jezikovo vprašanje je „formalnost“, glavna stvar je „vera“, to je ultramontanstvo!

Kakor pak je tako vedno večje zame-tavanje edino resnično važnega, ker životnega, jezikovega vprašanja obžalovanja vredno, tako je na drugi strani več kot smešno, če slovenski-klerikalni listi nam iz tega očitanje delajo in nas zaradi tega denuncirajo pri svojih vernih, ker pravimo, da smo pri volji z ustavovernimi Nemci mir skleniti, ako so našemu narodu v narodnem t. j. jezikovem vprašanji popolnem pravični, namreč da se nehajo protiviti željam, ki jih je naša narodna stranka od nekda izraževala. Hrvatje so mir sklenili s svojimi najhujšimi protivniki in so še odstopili od svojih terjatev, Čehi ravno kar izjavljajo slovesno: „dogovoriti in porazumeti se hočemo, le brezpo-gojno udati ne“. Kako bodo torej naši staroslovenci ali klerikalci delati začeli, da

nič ne paktirajo, nego protivnike našega naroda, katerih žalibog se sveta proč niti zdiputirati niti zmoliti ne morejo, kar na salati snedo ali sicer kako uničijo, — tega ne znamo. Bodite malo treznejši, pametnejši in premislite, kaj bulaznite! Da bi nam nasproti v narodnih in političnih rečeh pošteni bili, tega se od klerikalcev uže več ne nadajamo.

Konfesionalne postave.

(Dalje.)

IV. Gledé samostanov.

§. 31. Za vnanje pravne razmere katoliških samostanov merodavne so za uje sploh uže veljajoče posebne obločbe.

V. Gledé cerkvenega patronata.

§. 32. Patronatne razmere bo posebna postava uredovala, do tistega dne ostanejo glede teh razmer veljavni poprejšnji predpisi. Vendar pa se morajo posamezni primerljaji presojevati, tako da se patronatna bremena smejo porabiti le za temu patronatu podvrženo cerkve ali prebendo, in da se ne smejo povišati zaradi tega, ker so se povišale potrebe za bogočastje v občini, v kateri leži cerkev ali prebenda.

§. 33. Prepire o vprašanji, če je kaka cerkev ali prebenda podvržena patronatu, ali če tiče gledé nje škofu samemu pravica podelitve, odločevajo državnoadministrativne oblastnije za bogočastje po vrsti, po tem ko so se zaslislale cerkvene oblastnije. Vprašanja pa, komu da tiče tak patronat zaradi katerega je prepir, imajo razsojevati sodnije.

§. 34. Prepire o davščinah, katere se terjajo na podlago obstoječega patronata, razsejevajo državno administrativne oblastnije za bogočastje po stopinjah. Le takrat, če patron trdi, da je iz posebnih vzrokov privatnega prava popolnem ali deloma prost takih davščin, pristojne so sodnije in administrativne oblastnije, naj začasno preskrbijo, kolikor je potrebno.

VI. Gledé farnih občin.

§. 35. Vsi katoličani istega obreda, ki stanujejo v fari, so farna občina. Vse kako cerkveno reč zadevajoče pravice in dolžnosti, katere so v postavah občinam izročene ali jim naložene, tičejo farnim občinam. Le patronatne pravice more tudi županija kot taka imeti.

§. 36. Ako nema kaka farna občina za svoje cerkvene potrebe zadosti lastnega premoženja ali drugih cerkvenih pripomočkov, pokrije se pomankanje z nakladami na farane.

§. 37. Natanjčnejše predpise o ustanovitvi in zastopu farnih občin, in kako se imajo njih opravila opravljati, prinese posebna postava.

VII. Gledé prava do cerkvenega premoženja.

§. 38. Na gospodarjenje s cerkvenim premoženjem bo država sploh tako gledala in ga varovala, kakor gleda na splošno koristne ustanove (štiftenge). Državno oskrbníštvo za bogočastje ima zlasti to pravico nadzorovati, da se ohrani stalno premoženje raznih cerkev in cerkvenih zavodov; ono se sme vsak čas prepričati, ali še obstoji to premoženje in ima, kar je potrebno, upotiti, da se zopet pridobi, od česar se je poizvedelo, da manjka.

Odločbe državljanskega zakonika oblasti in drugih privatno pravnih razmer, so tudi pri premoženju vseh cerkev in prebend mero-dajne, in nastale pravde imajo razsojevati sodnije.

§. 39. Pri vseh cerkvah in cerkvenih zavodih ima se njih premoženje od premoženja prebend ločiti, po tem posebno oskrbovati in zaračunjati.

§. 40. Za vse pravne dolžnosti, za katere stoji cerkveno ali prebendno premoženje, imajo se pred vsem porabiti dohodki, in še le kadar isti ne zadostujejo, sme se načeti stalno premoženje.

Ako so pa razen cerkvenega ali prebendnega premoženja še drugi zavezanci, sme se za izvršitev te dolžnosti porabiti le tisti del stalnega premoženja, čegar dohodki niso potrebni za tekoče potrebščine, cerkve ali prebende. Ostalo imajo drugi zavezanci po razmeri svojih dolžnostij dajati.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. junija.

Čem bolj se bližajo volitve na Češkem, tem huje se kaže razpor med Staro in Mlado-Čehi. V tem pa, ko so „stari“ uže v nedeljo razglasili svoje kandidate, „mladi“ dozdej niti tega niti nič še niso storili. Poslednji „Nar. Listy“ samo bivše mlado-češke kandidate navedejo ter jih nasproti postavljajo novim od starih kandidiranim možem. Sploh se kaže, da „mladi“, ker so brez programa, nemajo dosti upanja do zmage; sicer bi ne izrekli zdaj na enkrat, da tudi oni ne pojdejo v deželni zbor, ako so izvoljeni. „Pol.“ in „Pokrok“ vsled tega mlade hudo, skoro zlobno napadeta ter jim oponašata nedoslednost i. t. d. 4. julija so volitve.

Ogerski minister Bitto je zbornico prosil, naj poroči o postavi glede civilnega ženitovanja z dnevnega reda odstavi, ker bode ogerska vlada v prihodnji sesiji sama tak zakon predložila. Potem se je poročilo z dnevnega reda odstavilo s 158 glasovi proti 108.

Vnanje države.

Francoska ustavna komisija pretre-suje Kasimir Périerv predlog. Legitimi-stični poslanec Tarteron govori za potrebo, da se ustanovi monarhija, a ob enem naglašá, da se ustava med kraljem in narodnim zastopstvom mora napraviti. Iz tega govora bi bilo sklepati, da je grof Chambord volje, ustavi bolj prijazen biti, kakor doslej. Eden najintimnejših zaupnih mož grofa Chamborda, Vicomte de Damas, prišel je v Versailles, da bi spravo naredil z Orleanisti. „La Presse“, orleanistični organ, pa kliče: Prepozno! ura koncesij je odbila. Glede na te fuzionistične skušnje se dosti govori o izreku Mac-Mahonovem zastran bele zastave, katero so orleanisti centrumu hoteli vrvati. Mac-Mahon se je proti poslancu Audiffret-Pasquieru tačas izrazil: „Jaz za svojo osebo se ne smem

vtikati v vse to, kar stranke med soboj skle-pajo. Ako se pa govori od nadome-stovanja francoske trikolore po beli zastavi, sem dolžan, da Vas svarim. Ako se bela zastava vzdigne proti trikolori, ako iz enega okna veje trikolora, iz drugega bela zastava, bodo se chassépoti sami sprežili, in jaz ne bi mogel porok biti niti za mir po cestah, niti za red v armadi.“ Besede so jasne, ali so pa Mac-Mahonove misli tako poštene, kdo va. — Ustavna komisija dozdej še nij storila sklepa o Périervem predlogu.

Narodna skupščina je s 366 proti 311 glasom ovrгла nasvet levice, da sme vlada municipalnih svetov razpustiti, a da mora razpisati potem volitve najdalje v šestih mesecih. Dalje sklène narodna skupščina, da pride na tretjo posvetovanje postava o organizaciji municipalnih oblastij.

Na Španjskem Karlisti kakor pravi roparji jemljejo ljudem v krajih, kamor se zaleté, denarje in živino, a republikanska armada jih vedno bolj nazaj pritiska. V bitki pri Alkori 14. junija je 12.000 Karlistov pod poveljnikom don Alfonsom se bojevalo proti republikancem. Karlisti so bili popolnem pobiti ter imeli veliko izgubo ljudi in vojnega orodja. Med mrtvimi se je našel neki karlistični princ don Francisko de Bourbon.

V angeškem parlamentu vpraša Stand-ford vlado, hoče-li priznati španjsko republiko. Ministerstvo odgovarja, da angleška vlada nikakor ne želi zadrževati priznanja španjske vlade in da kolikor mogoče moralično podpira Španjce, kateri se trudijo javni red zdržati in proti prekuciji in reakciji nekako ustanovno vlado vpeljati. A baš po sedanjem položaji ne kaže, španjske vlade oficijalno priznati, dokler nema večje stalnosti. — Glede amnestije, katero je baje ruska vlada Poljakom dovolila, pravi Bour-ke, da njemu o tem ničesar nij znano.

Dopisi.

Iz Vipave 23. junija. [Izv. dop.]

Akoravno je nekdo pretečeni teden naš občinski odbor v „Slovenču“ hvalil, hočemo denes vendar le našega g. župana, kot načelnika omenjenega odbora in kot prvo oblast v Vipavi še na nekaj opozoriti, kar nekaterim njegovim sosedom uže teško na srce leži.

Nekega dne, ko je solnce tako pripekalo, kakor je le pod našim, italijanskemu jako podobnemu obnebju mogoče, se je od županove hiše do pred grada razprostiral neizrečeno čuden duh, ki ga sedanja poletna vročina še veliko zopernejšega dela. Na vprašanje, od kje izvira ta čudni duh, iz-vemo, da g. župan — ki je strojar — svoje kože pred hišo suši, in od tod ta duh. Vprašamo g. župana: Kako bode te dejanja drugih nadzorovali, — kar je Vaša dolžnost — da se kaj celi občini škodljivega in zdravju nevarnega ne godi, kako enega ali drugega pokarali, ako sami s tako slabim izgledom napred koračite? In nij to kaj nevarnega za celo občino?

Nij uže dovolj dokazano in kar mora že vsak otrok vedeti, kako neizmerno škodljivi da so neprijetni duhovi v zdravstvenem obziru, zlasti po leti? Nij torej velika napaka od vas, da svoje kože na takem mestu sušite, kjer ljudje mimo hodijo? Na mesto, da bi gledali nas kolikor mogoče epidemi-čnih bolezní varvati, ne le da nič ne storite, temveč še pot taistim v naš terg gladite.

Kolikim družinam še sedaj srce kr-vavi po zgubljenem očetu, materi, sinu itd.; če se v nedeljo v cerkev gredoče ženske

ogleduje, se jih nad polovico vidi s črnimi rutami pokrite — znamnje, da je pred krátkim smrt tudi v njih hiši kosila. Kdo se ne spominja žalostnih prizorov nesrečnega poletja 1873, ko so dan na dan tirali žrtve epidemije na mirodvor, ko zvonjenje nij hotelo prenehati? Le naš župan je pozabil. Ležal je tudi pred malo časom tukaj neki revež na naj hujših kozah. Oče, ki ga je stregel, ki je bil z njim v vedni dotiki, je pa brez zadržka okolo hodil in beračil. Ko je nekdo na to našega župana opozoril, da se bodejo kože lahko raznesle, čujte, kaj je odgovoril: „Kaj je meni mari!“ Glejte tudi na tem polji Vam je priložnost dana, za blagor občine delovati, in ako bode te storili, Vas bode vsaki v Vašem poslu kot župan čislal, bodite liberalci ali klerikaleci.

Iz tržaške okolice 22. junija.

[Izv. dop.] Kako hinavski, zlobni in zvičaj-nasti so klerikalci v Primorji, kako porabijo srednjevečne neumnosti, kjer se ugodna pri-lika kaže, za svoje sebične namene, priča sledeča istinita dogodba. — Selo Rímanje je oddaljeno eno uro od Trsta, a spada k isterski pokrajini. Tam dominira nad čredo, ne po svojej krivdi zaostalih in neomikanih sl. Brežanov duhoven s palico in bičem v roki. Bil je par prešlih let posveten učitelj nameščen v tej vasi, naj bi preganjal temo, ter razširjal svetlobo. A pri bistumnosti mladih Brežančkov se je bilo bati, da bi fajmoštrovo dominiranje s časom pošlo, zbog tega: „nij nam treba postavne šole, saj za-dostuje, da kaplan nekoliko poduka otrokom podava.“ In res sedaj neki jezičasti in hudobni kaplanček po svoje v šoli rogovili, novim šolskim postavam nasprotuje. Takoj v začetku tega rogoviljenja je kaplanček mej ljudstvo krik zagnal: „šola je okužena, ker se je v njej protiversko podučevalo in ošlihi učitelj se hodi po noči v to šolsko poslopje vicat (pokoro delat).“ Pravil je kaplanček, da je videl učitelja, kateri je ropotal in strašil po šoli. Gotovo je umrl, sklepal je, in hajd na delo! Oznanil je neki praznik v cerkvi svečano in z naglasom, da hodi prejšnji učitelj v šolo strašit, dakle bode v tednu za-nj in za njegovo dušo tri svete maše bral, tudi da bo šel njega in dušo v šolo zarotit. Ne vem, kako je po šoli rotíl, kropil, ter črne bukve metal, a pohvalil se je precej, da je imelo dober vspeh njegovo copranje in da sedaj duša učiteljeva v miru počiva. Učitelj, katerega je far rotíl in sè svojimi molitvami proklinjal, je še živ in zdrav, bil je baš 18. t. m. v Trstu pri meni. — Opustil bi bil vse to poročanja in čest. bralci „Sl. Nar.“ bi ne imeli denes tega dopisa, ako bi ono farško sleparsko počenjanje ne imelo slabe nasledke. Kajti od ust do ust se je raznašala učiteljeva smrt, in „Sl. Učitelj“ je v svojej II. št. od 20. junija t. l. naznanil: Učitelj Gustav Grosman, kateri je služil i v Rímanjih, umrl je. — G. Grosman kljubu zarotenja in farškim mašam je še živ, in sedaj učiteljuje v Starem trgu pri Ložu. V Rímanjih, kjer je služil, se je najvrlejšé obnašal, nij iskal slavohlepnosti, a bil je spoštovan zaradi svojega izbornega vedenja tudi od sovražnikov, pa oni kaplanček je bil, in je, kakor se vidi še sedaj ljut na-sprotnik učiteljev in razširjatelj krive vere. Predragi bralci! veseli bodimo, da nemajo farji takove moči, kakoršne si radi prisvo-jajo; to bi nas rotíli in preklinjali! Gotovo

nobeden, ki se njim ne klanja, bi ne ostal pri življenji.

Iz Celja 24. jun. [Izv. dopis.] Pred 8. ali 10. dnevi baval se je tukaj ces. namestnik baron Kübeck. Pripeljal se je bil s svojim tajnikom po brzovlaku tako nepričakovano, da živa duša o tem niti senjala nij. Zadržaval se je tukaj čisto malo časa ter se drugi dan popoldne s poštnim vlakom zopet odvel. Ker je bil prvi večer takoj po dohodu v Št. Peter in na Grobeljski most šel, a drugo jutro na vse rano po enih na Frankolovo, po drugih v Dramlje odrinil, govorilo se je, da je prišel škodo pregledavat, ki jo je predzadnja povodenj — ravno tisti hip je druga bila — napravila. Da-li je res za tega in samo za tega delj bil prišel, ali pa iz drugih vzrokov, to se prav nič ne ve, no verjetno se nam zdi, da, ker se je tako iznenadno prikazal, kaka druga reč za tem tiči. Prvi trenotek so ljudje mislili, da je prišel šole sploh in gimnazijo posebe pregledavat, ker je tukajšnji gim. ravnatelj od konca aprila t. l. hudo bolen, a to se nij uresničilo, kar je prav škoda, ker je gotovo potrebno in bi tudi res koristno bilo, ko bi višji vladni organi bolje za šole marali in živejšo zvezo z njimi imeli, kar bi učitelje in učence izpodbujalo ter povzdigovalo. Med šolsko mladino in odraslim občinstvom sploh vladajo od nekaj let sem prav žalostne razmere. Dozdeva se nam, ko da bi tista goreča srčnost in ljubezen, katero so uradniki vsake vrste, duhovni, da celó duhoviti vojaški častniki do šolske mladine imeli, ako še ne čisto izmrla, vendar jako jako ponehala bila, nekako čisto tuji smo si in mrzli, da, ledeni tijam do srca gori. Tako za naprej ne smemo biti, ako hočemo, da ne bo država kot tokova pa tudi društveno življenje veliko trpelo.

Sinoči so goreli po celem svetu, posebno pa na Slovenskem glasoviti kresi. Bila je precej hladna, jasna, mesečna noč, nadehnena s čudno milino in čarobo. Vse je ven vrelo, kapucinski most in mestni park vzdolž Savine bila sta čisto polna in natlačena ljudij, da skoro nij bilo mogoče skoz priti. Vse se je tu zbralo bilo, kar Celje krasnega in imenitnega premore; krasotice, katerih inake nikoli ne vidiš, mogel si sinoči pod prostim, milim nebom občudovati, z njimi se razveseljovati ter šaliti. Okolo 9. ure zasvetijo se na bližnjih in daljnih hribih v okrožji Savinske doline kresi kot zlate iskre slovenskih ognjišč, in slovenske zemlje, kot sijajni spomeniki starodavne še paganske pobožnosti in velikanske duševne moči našega slovenskega naroda pa tudi kot poroki njegovega večnega obstanka, ako se le sam ne zavrže. Tudi mestjani so svoj kres na brodu blizu vode v Savininej strugi skoro pod kapucinskim mostom na levem bregu imeli, a nekoliko višje gori gorel je eden umeten ogenj na bregu, drugi celó v sredi Savine vrh vode. Vse te divne mičnosti pomnoževale so še pa mile slovenske pesni, ki so iz mladih prs naših dijakov donele ter se od malega holmea po mogočnej planjavi razlegale, dokler so kresi zopet ugasnili, a ljudje vsak na svoj dom se povrneli bili. Priložnost je bila mej tem še marsikaj druga, tudi neprijetne stvari opazovati, katero pa za danes rajši zamolčimo, ker nas nij volja prazno slamo mlatiti ali pa zamorca do belega oprati izkušati.

Z Dunaja 22. junija. [Izv. dop.] To Vam je bila denes huda aura, kakor da bi napočil sodnji dan in ves lepi Dunaj hotel potopiti za storjene in nestorjene grehe. Ob 6. popoldne je nastala taka tema, da je trebalo luči vžigati. Ploha je lila, vmes je bliskalo in grmelo in je toča šklopotala, da je marsikatero okno bilo pobito. Ulice so bile videti, kakor deroče reke in še celo naših sijakarjev, katerih ne plaši nobeno vreme, nij bilo videti na svojih mestih.

Ministerski predsednik se je vrnil iz Marienbada, kjer je z Lasserjem konferiral zaradi nastavljenja novih deželnih predsednikov na Kranjskem in Moravskem ter že v soboto cesarju in minister-skemu svetu poročal. Kdo bode imenovan, še zmirom nij znano in ne bode, dokler se uradno ne razglasi v „Wiener Ztg.“ Kajti odkar je ob času meščanskega ministerstva leta 1867 minister Giskra tako breztakten bil, da je neki važni ministerski sklep in pritrjenje cesarjevo precej po seji javno razglasil, cesar strogo na to drži, da ostanejo tajni ministerski sklepi, dokler se uradno ne razglase. Tačas bi namreč cesar moral v Galicijo potovati in ta čin se je smatral kot nekaka skušnja poravnanja s Poljaci. Ustavovernim ministrom je bilo do tega, da se ne izvrši to potovanje. Cesar se res uda. Minister Giskra se precej po seji v Baden odpelje in tam na kolodvoru, kjer je bilo natlačeno na stotine ljudi, vpije na ves glas nekemu židovskemu reporterju časnikov, ki ga je videl stati med ljudstvom: „Sie! aus der reise nach Galizien wird nichts!“ Ta breztaktnost Giskrova se je poizvedela pri dvoru in bila, kakor je res zaslužila, nemilo sprejeta. Ko je nastopilo skoraj potem drugo ministerstvo, djal je cesar ministrom, da pač ne ljubi, da ministri politiko delajo preko ceste.

Iz Zagreba 23. junija. [Izv. dop.] Naš vladni oddelek za pravosodje je uže več kot dve leti brez načelnika bil. Dolgo časa se je sem ter tje ogibalo, kdo bo to dostojanstveno mesto zavzel. Sedaj se je popolnilo. Na banov predlog imenovalo je Nj. veličanstvo dra. Gostišo, dosedanjega septemvira, rodom Slovenca, za načelnika pravosodnega vladnega oddelka. Njegovo imenovanje je tukaj sploh zadovoljilo. Banovi doglavniki in načelniki naše vlade so sedaj dr. Muhič (Hrvat) za bogočastje in nauk, Jovan Živkovič (Srb) za politično upravo, in dr. Gostiša (Slovenec) za pravosodje. — Zborovanje ogerskega sabora še zmirom neče prejenjati, dasiravno ogerski zastopniki sami uže nestrpljivo sklep sesije pričakujejo. Tudi nam je ta „dolgočasnost“ ogerskega sabora uže nepovoljna, ker preči, da se naš sabor sklicati ne more.

Razen več važnih zakonskih osnov, ima naša vlada tudi proračun za leto 1875. uže pripravljen, da ga saboru predloži. Kakor se čuje, figurira v proračunu precejšen deficit. To je lahko umljivo. Deželna uprava je v sredi preustrojanja. Sodstvo se bo od uprave razdelilo. Prehod iz enega sistema v drugi je zmirom z velikim stroškom skopčan. Pod takimi okolnostmi je težko do normalnega, stalnega proračuna priti. Slabe letine, epidemije, živinska kuga, slana in povodnje in druge narurne nepogode oslabile so davkovno moč našega naroda, tako da se s 45% denšnjega deželnega

prihoda ne morejo stroški avtonomne deželne uprave pokriti. Deficit je tedaj neizbegljiv. Magjarom je lahko, oni si v svojih denarnih stiskah z državnimi posojili pomagajo. Mi tega ne moremo. Naša avtonomija nij tolika, da bi smeli na 45% deželnega prihoda, ki je naš, posojilo najeti. Deficit v našem proračunu se tedaj s posojilom pokriti ne da. Treba bode tedaj brisati, dok se dohodki in stroški v ravnovesje ne privedo. — Odbor za proslavljenje otvorenja našega vseučilišča, izbran izmed juristov naše pravoslavne akademije, je — če sem dobro podučen, in mislim, da sem — v svojej večini starčevičjansk. Več njegovih sklepov, kakor sem čul, je storjenih v duhu ekskluzivnega starčevičjanskega hrvatizma. Želeti je, da odbor za proslavljenje otvorenja ne bo imel zadnjo ustanovljuječo besedo, kajti njegove naredbe bi mogle žaliti druge jugoslovanske narode, ter jih od slavnosti odbijati ne pa k njej vabiti. V zadevah našega vseučilišča se je itak uže marsičesa skalilo, naj tedaj tisti, katerih se tiče, pazijo, da se tudi slavnost otvorenja po naših komunardih Starčevičevcih ne skali. —

Pri Rauchovej graščini Golubovcu blizu Stubice je prišlo te dni do krvavega sokoba med žandarji in kmeti. Kakor kmetje pripovedujejo, je hotel Rauch s pomočjo okrajnega sodca zloglasnega Crnkoviča kmetom neki pašnik „vzeti“, katerega kmetje, kakor pravijo, uže od pamtiveka uživajo. Kmetje so svoje branili, žandarji pa med nje streljali, tako da je razen več težko ranjenih čvetero mrtvih na mest obležalo. Kmet stubiškega okraja — poznan pod imenom „stubiški muž“ — je uporen, to se ne more tajiti. Gubčeva ustaja še denes v njegovem spominu živi, pa Rauch gotovo nij brez krivnje, kakor tudi pri krvavem sokobu pri Šišljaviču pred nekolikimi leti brez krivnje nij bil. Sploh se Zagorci na njega tožijo, da meni nič tebi nič kmetom zemljišča odjemlje. Sicer bode pa sodnijska preiskava pokazala kako in kaj.

Domače stvari.

— (Iz ljubljanske okolice) se nam piše: Na predvečer 28letnega vladanja papeža nijso bili nič kaj posebno hribi razsvitljeni; klerikalci in liberalci so se slabo oponesli. A zategadelj bila je dolgotrajna razsvitljava kresni večer sijajna. Videti bilo je mnogobrojnih velicij ognjev na vsakaterem griči, vsak vrhunec malih in velicij hribov imel je svojo luč, ter na raznih krajih je pokalo, da se je zemlja tresla. Nebeška svetlost triumfovala je odločno in sijajno nad pozemeljsko svetostjo.

— (Iz Mengša) se nam piše: 22. tega meseca je na novo voljen odbor bralnega društva v Mengši. Voljeni so: Č. g. baron Lichtenberg za predsednika, gosp. Thuma Janez za predsednikovega namestnika, gosp. Kavčič Pavel za zapisnikarja, gosp. Jenčič Marcel za blagajnika. Odborniki so pa: Gospodična Fani Stare, gosp. Koželj Anton, gosp. Fantek Jože.

— (Surov napad.) Iz Konjic se nam piše: V nedeljo 21. t. m. je bil Janez Pukelj iz Žiž pri Konjicah, posestnikov sin, na veliki cesti ko je šel popoldne okolo štirih iz Konjic od štirih fantov napaden ter od enega z nožem ranjen. Napadniki so bili iz Žreč, kjer je bil ravno tisti veliki „misijon“.

— (Tragična volovska smrt.) Od Postojne se nam piše: Bil je kresni večer, lepa noč je bila in poetična. Samoten vol, kravji sin, kateri se je bil od črede izgubil, pohajkoval je melanholično in volovsko nemumno ob železnici med Postojno in Rakekom in menda premišljal, kako je pusto, če je vol sam po noči na prostem in domov ne ve. Ko tako jezno preudarja, prižvižga poštni vlak od Postojne uprav proti njemu, kakor nadenj. Kaj! si misli vol, ti boš mene, in srdito se postavi na šinah v pravo pozituro, rep korajžno po konci, glavo navzdol in čelo z rogovi naprej. Mašina pribuči, vol se v njo zakadi in v hipu — to se ve da! — zdrobljen pod mašino leži. Ali tudi mašina nij slavno izšla iz volovskega boja, kajti drobšč kosti volovega rojstva je iz tira skočila in nij mogla naprej. Vlak je imel vsled tega tri ure zamude, ker je bilo od vseh bližnjih stacij veliko delavcev treba skupaj stelegrafirati, da so v volovskem boju konfuzno postalo mašino zopet na kolesnice v tir spravili. Potniki, katere so z drugo mašino v Postojno peljali, so nepotrpljivo čakajoči — baje ranjega vola kleli, ne da bi njegovi junaški smrti slavo in pravico dali!!

Razne vesti.

* (Toča in povodenj.) Na Dunaji in po južni železnici do Badena je bila 22. junija popoldne huda nevihta. Toča je padala, debela kakor orehi ter pri Mödlingu, Gumpoldskirchenu in Badnu v vinogradih, vrtilih in na polji vse pokončala. Južna železnica je morala za čas hudoure vlake vstaviti, ker je voda tako narastla, da je poplavlila železniške nasipe. Lokalni vlak je pri Mödlingu skočil iz tira, a k sreči obtičal v blatu tako da se pasažirjem nobena nesreča nij pripetila.

* (Garibaldi) je tako oslabil, da ne more več peresa v roki držati niti sam jesti. Sploh se ne more kreniti. Izvzemši svoje najboljše prijatelje nikogar k sebi ne pusti.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Nobena bolezen ne more izvrstnej Revalesscière du Barry zoperstaviti se in odstrani taista brez leka in brez stroškov vse bolezni v želodci, v živcih, v prsih, na pljučah, jetrah, žlezah, na sliznici, v dušnjaku, v mehurju in na ledvicah, tuberkole, sušico, nadruho, kašelj, nepraviljivost, zapor, drisko, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času noščnosti, skalno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so vsem lekom zopredstavljala se:

Spričevalo št. 57.942.

Gleinach, 14. julija 1873.

Vašej Revalesscière imam razen Bogu v mojih strašnih boleznih v želodci in čutnicah življenje zahvaliti.

Janez Godec,

provizor fare Gleinach,

pošta Pod goro pri Celovci.

Spričevalo št. 62.914.

Weskau, 14. septembra 1868.

Ker sem dolga leta za kronično bolezen zlate žile, na jetrah in zapor vsakovrstne zdravniške pomoči brez uspeha rabil, sem pribežal v svoji obupnosti k Vašej Revalesscière. Ne morem se ljubemu Bogu in Vam dovolj zahvaliti za dragi dar narave, kateri je za-me velika dobrota bil.

Franc Steinman.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravljenje.

V plehaatih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuiten v puščah 4 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Lubenku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunsajška hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Dunajska borza 25. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69 gld.	35 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	75
1860 drž. posojilo	109	25
Akcije narodne banke	996	25
Kreditne akcije	221	25
London	111	50

Napol.	8	94
C. k. cekini	105	75
Srebro		

Tujci.

24. junija:

Evropa: Wetzel z Dunaja. — Blažekovič, major, Benkiser stotnik v generalštabu iz Trsta. — Triul z 2 hčerama, Walther iz Trbiža. — Valentinšek iz Stajerskega.
Pri Slonu: Abeles z Dunaja. — Farkaš iz Trsta. — Hofer od sv. Jošta. — Levičnik iz Loke. — Biber z Dunaja. — Vašnicijus iz Mokronoga.
Pri Maliči: Kopman, potnik z Duraja. — Križekar nadljetant iz Zagreba. — Seman iz Kočevja. — Buhmiller iz Gradea. — Mignon, Kapus z Dunaja. — Goldberger iz Gorice. — Scheidenberger iz Trsta. — Babus iz Zagreba.
Pri Zamoreci: Braudl iz Rotergana. — Bueren iz Holandske.

Zarad razpuščenja Woschnagg-ove trgovine

je na glavnem trgu št. 237

popolna razprodaja

vsega

manufakturnega, belega in perilnega blaga in šivalnih mašin.

(164—1)

Tudi je prodajalnica s še triletnim najemnim kontraktom za oddati.

Razpis dražbe.

Za c. kr. višjo realko v Ljubljani

v novem hranilničnem poslopi se ima napraviti sledeče popisano hišno in šolsko orodje, namreč:

- 222 šolskih klopi** z dvema sedežema, z ravnim hrbtom, z nagnjeno zgornjo klopnico, sedež iz sparjenega smrekovega lesa, z oljnato barvo hrastovomargasto pobarvane in lakirane 2491
- Amfiteatralične klopi** za 110 učencev, iz enacega lesa, kakor klopi pod števil. 1 1200
- 11 premičnih podvojnih šolskih tabel** iz suhega smrekovega lesa, brez grč, table temno-črno barvane, stajala pa z oljnato barvo hrastovomargasto pobarvana in lakirana 176
- 4 šolske table za risanje z ogljem**, 2 tabli iz suhega smrekovega lesa brez grč, temno-črno pobarvani, stajala hrastovomargasto pobarvana in lakirana, dve tabli pa iz belega slikarskega platna 36
- 11 podov** iz suhega mehkega lesa 198
- 60 miz** za risanje brez miznic in predalcev s premičnimi stajali za risarske naloge, iz sparjenega smrekovega lesa, z oljnato barvo hrastovomargasto pobarvane in lakirane, z železnimi precepi (šarniri), da držé predloge 1080
- 180 stolov** s hrbtom, noge iz trdega lesa, hrastovomargaste barve 450
- 4 omare** za spravljjanje risarskih desk s tremi predali, drug vrh družega v vsakem po 8 pregraj za postavljanje desk, hrastovomargasto pobarvane in lakirane 240
- 2 omari** s steklenimi vrati za modele s 4 policami, iz mehkega lesa, hrastovomargasto pobarvani in lakirani 120
- 2 omari** za risarske predloge z lesenimi vrati in sè petimi predali 100
- 2 omari** za risarska dela in teke dijakov, z lesenimi vrati, sè petimi prestavljaljnimi policami na zarezanah laštah 72
- 430 okvirov** (romov) iz mehkega lesa sè šipami za risarska dela, barve poprej navedene 860

Zarad naprave popisane orodja sprejema podpisani deželni odbor ponudbe za dražbeno obravnavo.

Podvzetniki naj pošljejo svoje dotične kolek za 50 kr. pisane ponudbe za pečatene in z zunanjim zaznamkom „ponudba zarad naprave orodja za šolske sobe za realko“ do **30. junija 1874 do 12. ure**, ter naj v ponudbah svoje krstno ime in rodbinski priimek, stanovališče in stan natanko navedejo, ter naj tudi ponudeni znesek za vsako vrsto orodja, ali pa odjenjane odstotke izključne cene s številkami in z besedami zapišejo. Vsaki ponudbi se ima priložiti 10 % jemčevina in pristaviti izrečenje, da ponudnik predmet dela in pogoje izpeljave dobro pozna, ter da se tem pogojem podvrže.

V delo prevzeti predmeti se morajo najpozneje do **25. septembra 1874** popolnem rabljivi in za potrjilni ogled pripravi oddati in v one prostore postaviti, za katere so namenjeni. — Natančni pogoji za to delo in dotični proračuni, črteži in obrisi se morejo vsak dan v uradnih urah pri deželnem stavbenem uradu pregledati in vse še bolj na drobno izvesti.

(163—2)

Deželni odbor kranjski

v Ljubljani, 20. junija 1874.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.